

Besluit

Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van Hogeschool West-Vlaanderen

Samenvattende bevindingen en overwegingen

datum	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
28 januari 2015	visitatierapport.
onderwerp	
Accreditatiebesluit	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
(003416)	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.
bijlagen	
4	De opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs ressorteert onder het departement Professionele Bachelors Brugge en wordt ingericht op de campus Sint-Jorisstraat. In het academiejaar 2012-2013 waren 103 studenten ingeschreven.

Het opleiden tot kritische leerkrachten die ingesteld zijn op levenslang leren, behoort tot de visie van de opleiding. Verder streeft de opleiding ernaar leerkrachten op te leiden met een open en internationale oriëntatie op de buitenwereld en op de wereld in de klas. Door haar focus te richten op creativiteit, vakkennis, didactische expertise en pedagogische bekwaamheid streeft de opleiding ernaar om de studenten te inspireren tot het 'handboek voorbij' ontwerpen van krachtige leeromgevingen. Verder ziet de opleiding elke leerkracht als een schakel in een gedifferentieerd onderwijsteam waarin gelijke kansen en diversiteit voorop staan. Het Standaardnederlands en doelgerichte communicatie in een passend register is ook een zwaartepunt van de opleiding. De opleiding stelt in haar eigen profilering de talige competenties voorop.

Aangezien de opleiding de domeinspecifieke leerresultaten onderschrijft, grotendeels overneemt en verder aanvult met haar eigen accenten, oordeelt de commissie dat de opleidingsspecifieke leerresultaten in voldoende mate hierbij aansluiten. Tevens sluiten de beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten herkenbaar aan bij de eisen die het Vlaamse kwalificatieraamwerk inzake niveau en oriëntatie stelt aan een professionele bachelor. De commissie stelt ten slotte vast dat de eigen opleidingsspecifieke leerresultaten ook voldoende zijn afgestemd op actuele eisen uit het internationale beroepenveld en de maatschappij.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende.

Het nieuwe programma wordt geclusterd rond vier pijlers: de pedagogischdidactische pijler; leergebieden van het Lager onderwijs met inbegrip van Expressieve ontwikkeling, Cultuur

Pagina 2 van 9 en maatschappij en Zingeving, en Didactische ateliers en Onderwijspraktijk. De resterende studiepunten gaan naar de modules Communicatie 1, Buitengewoon onderwijs, Keuzevakken en Bachelorproef. De opleiding kiest ervoor om theoretische input en praktijkgerichtheid in elk semester te combineren, met groeiende aandacht voor de praktijk naarmate de opleiding vordert. De commissie stelt vast dat de opleiding over een adequaat taalbeleid beschikt dat uitgewerkt en opgevolgd wordt door een centraal taalbeleidsteam.

De opleiding begroot de praktijkcomponent op 45 studiepunten binnen het uitdagende programma en op 45 studiepunten binnen het geoptimaliseerde programma. Hieronder vallen de effectieve stageactiviteiten alsook de praktijkgerichte onderdelen op de opleiding zelf (voorbereidende didactische activiteiten met oefeningen en feedbackgesprekken). De opleiding heeft een goed uitgewerkt stagebegeleidingssysteem. Het grootste deel van de stagescholen behoort tot het Gemeenschapsonderwijs, de andere netten zijn in mindere mate vertegenwoordigd. Naast het regulier onderwijs horen ook methodescholen, graadklassen of huiswerkbegeleiding voor kansarme kinderen tot de stagemogelijkheden. Binnen het uitdagende programma volgen de studenten ook stage in het buitengewoon onderwijs. Studenten zien een meerwaarde in de vrijheid die ze krijgen om creativiteit in de eigen lessen te steken. Studenten kunnen de visie van de opleiding – ‘het handboek voorbij’ – sterk onderschrijven.

De bachelorproef is één van de drie sluitstukken van de opleiding en resulteert in een geschreven rapport, al dan niet aangevuld met praktische realisaties zoals een educatief pakket, ontdekkoffer, educatieve wandeling, website, en zo meer. Het werkveld wordt geïnformeerd in een brochure over de resultaten van de bachelorproef. Daarnaast wordt het werkveld ook uitgenodigd om nieuwe onderwerpen die relevant zijn voor de praktijk, voor te stellen. Het werkveld geeft aan tevreden te zijn met deze inspraakmogelijkheden.

Alle studenten doen kortdurende internationale ervaringen op tijdens een uitwisseling met een lerarenopleiding in Nederland. Daartegenover is de interesse voor een langdurige stage in het buitenland tamelijk laag. Ook lijkt het voor de studenten minder helder voor ogen te staan wat het streven naar internationale competenties concreet betekent voor de eigen positie als professional en welke consequenties dit heeft voor hun leerlingen. De opleiding dient duidelijk te formuleren en uit te dragen waarom internationalisering in de huidige tijd juist ook voor de leraar, de school en de leerling van eminent belang is en welke consequenties dit heeft voor haar curriculumaanbod. De opleiding dient meer aandacht te hebben voor het administratieve luik rond de langdurige mobiliteit.

De handboeken, syllabi alsook het lesmateriaal aangeboden op het online leerplatform Leho zijn over het algemeen adequaat opgebouwd. De opleiding hanteert een brede waaier aan werkvormen; de opleiding maakt een onderscheid tussen enerzijds werkvormen die geschikt zijn voor het aanleren van cognitieve leerdoelen zoals hoorcolleges en opdrachten, en anderzijds werkvormen die zich lenen tot het aanleren van de gedragsleerdoelen, zoals coöperatieve en reflecterende werkvormen.

De campus beschikt over de nodige leslokalen en werklokalen. Er is voldoende ICT-uitrusting aanwezig; in totaal beschikt de opleiding over vijf lokalen met een digitaal schoolbord. Elke docent beschikt over een tablet met applicaties voor het onderwijs. De mediatheek beschikt over voldoende en actuele materialen.

Pagina 3 van 9 De opleiding heeft haar instroombeleid ontwikkeld en aangepast in functie van het diverse profiel van de instromers; de studenten zijn voornamelijk afkomstig uit het TSO en het ASO. Voor de doorstromers verzorgt een docent het mentoraat dat vooral gericht is op studieattitude en -aanpak. Bij specifieke vragen worden de studenten verder doorverwezen naar de studie- en studentbegeleidingsdiensten op de campus. Voor hulp bij de studieplanning kunnen de studenten bij de studiecoach terecht. Verder worden voor alle modules voorbeeldexamens op de elektronische leeromgeving geplaatst, in sommige gevallen worden ook deelexamens en proefexamens georganiseerd. Ondanks de ondersteunende maatregelen verlaat een aantal studenten de opleiding voortijdig. Drop-out problematiek is vooral bij studenten afkomstig uit het BSO en het TSO zichtbaar.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als voldoende.

De opleiding gebruikt een gevarieerd palet aan evaluatiemethodes: schriftelijke en mondelinge examens, portfolio, presentatie, verslag, demonstratie, self- en peer assessment, enz. Iedere module wordt afgesloten met een summatieve toets. Elk semester worden ook formatieve toetsen ingezet. De commissie vindt de beoordelingsformulieren van toetsen goed uitgewerkt; de manier waarop ze opgesteld zijn, zorgt doorgaans voor betrouwbare toetsen. Bij het doornemen van toetsopgaven stelde de commissie vast dat deze de behandelde leerstof voldoende dekken. De toetsen zijn over het algemeen valide en betrouwbaar, maar dienen meer afgestemd te zijn op de competentiegerichte visie van de opleiding. Wel stelt de commissie vast dat de toetsen vooral kennisgericht zijn; dit geldt zowel voor de vakinhoudelijke alsook voor de vakdidactische aspecten. In het licht van de competentiegerichte visie die de opleiding hanteert, ziet de commissie hier ruimte voor verdere ontwikkeling. De commissie adviseert de opleiding om de toetsing meer in overeenstemming te brengen met de gekozen competentiegerichte aanpak. De commissie concludeert dat de kwaliteit van de toetsen qua opzet, inhoud en procedure voldoende waarborg bieden voor het bewaken van het vereiste bachelorniveau van de leraar Lager onderwijs. De studenten zijn goed op de hoogte van de evaluatiecriteria en tonen zich tevreden over de organisatie en spreiding van examens.

Uit bevestigingen van de afgestudeerden van de voorbije vier jaar (68% respons) blijkt dat gemiddeld 72% respondenten professioneel actief is na één semester terwijl 11% nog werkzoekend is. Liefst 17% respondenten studeert verder om hun kansen op de arbeidsmarkt te verhogen; het postgraduaat niet-confessionele zedenleer of de opleiding Bachelor na Bachelor: Buitengewoon onderwijs zijn frequente keuzes. Uit de bevestiging van het werkveld blijkt dat studenten goed voorbereid in het werkveld komen; de studenten scoren vooral goed in de rollen van cultuurparticipant en communicator. Uit de uitstroomenquête afgenomen in 2010 en 2013 blijkt dat de alumni tevreden zijn over hun opleiding. Het zijn vooral de inhoudelijke deskundigheid van de lectoren, het actualiteitsgehalte van de opleiding en de opbouw van het programma die positief beoordeeld worden. De alumni tonen zich minder tevreden over de begeleiding bij de overgang naar de arbeidsmarkt.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van Hogeschool West-Vlaanderen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door Hogeschool West-Vlaanderen. De opleiding wordt aangeboden te Brugge zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2023.

Den Haag, 28 januari 2015

De NVAO
Voor deze:

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

---

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Van deze gelegenheid heeft de instelling geen gebruik gemaakt.

Pagina 6 van 9 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Naam instelling	Hogeschool West-Vlaanderen
Adres instelling	Marksesteenweg 58 B-8500 Kortrijk België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit Gent
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	Onderwijzer(es)
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– geen – geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Brugge
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2016
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	Elk academiejaar
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	Education

---

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs begeleidt autonoom en in het Standaardnederlands leerlingen bij hun leer- en ontwikkelingsproces. Vertrekkende vanuit de beginsituatie van de klasgroep en de individuele leerling en de eindtermen en leerplannen formuleert hij concrete doelstellingen en selecteert hij de passende leerinhouden, leermiddelen, werk- en groepeeringsvormen. Hij kiest geschikte differentiatie-, evaluatie- en remediëringmethodes.
2. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert een positief leer- en leefklimaat in de klas en op school waarin leerlingen zich kunnen ontplooien en worden voorbereid op maatschappelijke participatie. Hij bevordert emancipatie en speelt gericht in op de diversiteit binnen de leerlingengroep.
3. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs beheerst de leerstof voor Nederlands, Frans, wiskunde, wereldoriëntatie, lichamelijke opvoeding, muzische vorming en de leergebiedoverschrijdende thema's leren leren, sociale vaardigheden en ICT en vertaalt deze op een kritische manier in leerinhouden- en activiteiten. Hij volgt recente ontwikkelingen op.
4. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert in een complexe context een veilige, stimulerende en werkbare leeromgeving. Hij gaat correct om met administratieve taken en gaat gestructureerd te werk bij time- en klasmanagement.
5. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische en kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderwijsonderzoek.
6. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs benadert ouders/verzorgers als volwaardig partner in het klas- en schoolgebeuren en neemt initiatieven om hen hierbij te betrekken. Hij communiceert doelgroepgericht en in een passend register
7. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs werkt zowel autonoom als teamgericht. Hij neemt in het schoolteam mee de verantwoordelijkheid op voor de realisatie van de gekozen visie en aanpak.
8. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs legt contacten en werkt samen met aanbieders van onderwijsbetrokken initiatieven en andere externe partners.
9. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs neemt deel aan het debat over onderwijskundige thema's en de rol van de leraar in de samenleving, ook in internationaal perspectief.
10. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs informeert zich over en denkt kritisch en met een open geest na over actuele thema's en maatschappelijke ontwikkelingen.

Voorzitter:

- Herman Popeijus, emeritus lector en senior onderzoeker aan het Kempelonderzoekscentrum;

Leden:

- Linde van den Bosch, onderwijsinspecteur van Europese Scholen;
- Irène Devriese, erelector aan de Rijksnormaalschool te Brussel;
- Rita Rymenans (onderwijsdeskundige) wetenschappelijk medewerker en docent Universiteit Antwerpen, departement Didactiek en Kritiek;
- Michiel Geerts (student-lid) student Lager onderwijs, Katholieke Hogeschool Limburg.

De commissie werd ondersteund door Diana Faifer, secretaris.